

**การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**

**The Development of Internal Educational Quality Assurance System for
La –Or- utis Demonstration School, Suan Dusit Rajabhat University**

วารุณี สกฤตภรณ์¹ ดร.สุวมาลย์ ม่วงประเสริฐ² และรองศาสตราจารย์เทือน ทองแก้ว³

¹คณะครุศาสตร์ ^{2,3}บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

E-mail: nec-pee@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
3. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับสถานศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) มาสร้างกระบวนการและวางแผนในการวิจัย แบบผสมผสาน โดยใช้การศึกษาจากเอกสารต่างๆ (Documentary Study) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 16 คน ได้แก่ 1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2. คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 4. รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 5. หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 6. หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 7. หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 8. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 9 คน ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจำนวน 9 คน

ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ระดับสายชั้นอนุบาล 1 ถึงอนุบาล 3 ระดับละ 3 คน นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์วิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เป็นระบบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ในรูปของแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาปฐมวัยและการบริหารการศึกษาจำนวน 5 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 20 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาร่างระบบดำเนินการวิพากษ์ระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงระบบที่เหมาะสมกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านหลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าต้องเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กในเชิงบูรณาการทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยคำนึงถึงการให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเตรียมความพร้อมและการประกันคุณภาพจะต้องมีความเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน สถานการณ์ในขณะนั้น รวมทั้งเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะ โดดเด่นของโรงเรียนที่แตกต่างจากที่อื่นด้วย

2. ด้านสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศเป็นโรงเรียนต้นแบบ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผ่านกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ปลูกฝังให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถใช้เทคโนโลยี และภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศควรประกอบไปด้วย หลักการและแนวคิดของระบบ วัตถุประสงค์ของระบบ โครงสร้าง การบริหารงาน ลักษณะสำคัญของระบบการสร้างกลไกสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีคณะกรรมการประกันคุณภาพของโรงเรียน การควบคุมคุณภาพมีแนวทางการประเมินคุณภาพทั้งการประเมินผลป้อนเข้า (Input) ประเมินกระบวนการใช้ระบบ (Process) การประเมินผลผลิตของระบบ (Output) กระบวนการของระบบ มาตรฐานและตัวชี้วัดใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจร Plan-Do-Check-Act (PDCA) ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานทั่วไป และมาตรฐานตามอัตลักษณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

มาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานทั่วไปประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ด้าน จำนวน 23 ตัวชี้วัด
2. มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน จำนวน 8 ตัวชี้วัด
3. มาตรฐานด้านผู้บริหารและการบริหารจัดการ ประกอบด้วยมาตรฐาน 8 ด้าน จำนวน 36 ตัวชี้วัด

มาตรฐานตามอัครลักษณ์ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศประกอบด้วย

1. มาตรฐานด้านโภชนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 7 ตัวชี้วัด
2. มาตรฐานด้านบริการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด
3. มาตรฐานด้านหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 17 ตัวชี้วัด
4. มาตรฐานด้านการเป็นต้นแบบอนุบาลแห่งแรกจำนวน 7 ตัวชี้วัด

Abstract

The purposes of this research are threefold; to create understanding of the principles, concept and processes of internal educational quality assurance; to study the operation of internal educational quality assurance of La-Or-Utis Demonstration School; and to develop the system of internal educational quality assurance for early childhood educational institution of La-Or-Utis Demonstration School.

This study employed both quantitative and qualitative methods which were used to plan the research process. The research tools included documentary study, in-depth interview, focus group interview, and questionnaire. Sixteen participants for the in-depth interview were the President of Suan Dusit Rajabhat University, the Dean of Faculty of Education at Suan Dusit Rajabhat University, the Director and the Deputy Director of La-Or-Utis Demonstration School together with the Head of Academic Affairs, the Head of Quality Assurance and the Head of Student Affairs. In addition, nine parents of the students at La-Or-Utis Demonstration School and the other nine participants which included the teachers at kindergarten level one to level three, three persons from each level participated in the interview. The data obtained from the focus group interview, the documentary study and the interview was analyzed and synthesized into the standards and indicators system in the form of questionnaires which were verified by five senior experts on educational quality assurance, early childhood education and educational administration. The questionnaires were tried out with twenty non-sample participants and seventy samples. The

information from the questionnaires was used to design the system which was criticized by nine senior experts. The results of the critique were used to improve the system of internal educational quality assurance for early childhood educational institution of Suan Dusit Rajabhat University.

The findings were as follows:

1. The principles, concept and processes of educational quality assurance at early childhood level were related to the readiness preparation for child development in the integration of cognition, emotion and social behaviour. The concept of child center was taken into consideration in the readiness preparation process. The quality assurance was appropriate with the school's potentiality, the context and its identity which differed from other schools.

2. La-Or-Utis Demonstration School is the model school of which the operation emphasized on knowledge management enhancing thinking process and child center through various activities which were aimed at supporting academic progress in mathematics and sciences, self-directed learning, knowledge of technology and English communication, and ethics and morals that would ensure students to be successful in Thai society.

3. The appropriate internal educational quality assurance for early childhood education of La-Or-Utis Demonstration School comprised the principles, concept, objectives and administrative structure of the system. Concerning the important characteristics of the system, the committee was set up to support the quality assurance operation in the school. The quality control evaluation focused on input, process and output. The Plan-Do-Check-Act Process (PDCA) was used to develop the working operation to reach the standards and indicators which was composed of general and specific standards according to the identity of early childhood education of La-Or-Utis Demonstration School.

The general standards and indicators were as follows:

1. the standards of student quality comprising 8 dimensions and 23 indicators;
2. the standards of teaching and learning process comprising 2 dimensions and 8 indicators; and
3. the standards of administrators and management administration comprising 8 dimensions and 36 indicators.

The specific standards according to the identity of early childhood education of La-Or-Utis Demonstration School were as follows:

1. the standards of early childhood nutrition comprising 7 indicators;
2. the standards of services comprising 7 indicators;
3. the standards of curriculum and instruction comprising 17 indicators; and
4. the standards of being the first model of demonstration school comprising 7 indicators.

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ได้มีการวางแผนการทำงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อผลผลิตของโรงเรียนที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่างๆ มีคุณภาพ และนำไปสู่การจัดการที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง การประกันคุณภาพการศึกษาคควรมีกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหวังของสังคม (Murgatroyd & Morgan, 1994, p. 45)

การศึกษาระดับปฐมวัยมีข้อกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) กล่าวคือ คนในสังคมมีการศึกษาดี และใฝ่ศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ อันได้แก่ ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มาตรา 47 และ 48 โดยกำหนดว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน” (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 9)

จากความสำเร็จของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่มีคุณภาพ และความมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนคูสิต ในการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสาธิตละอออุทิศเป็นต้นแบบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีรูปแบบบริหารจัดการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องมีเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถวัดความสำเร็จ นอกจากนี้ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศยังเป็นแหล่งประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

สาขาการศึกษาปฐมวัยของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นแหล่งบริการการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศ ในการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้แก่ครูผู้ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กตาม โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ, 2550, หน้า 1-2) ซึ่งเป็นงานครอบคลุมในวงกว้าง และส่งผลกระทบในเชิงบวกแก่ชุมชนและประเทศโดยรวม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ เพื่อให้ระบบดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการบริหารคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเป็นแบบอย่างและดำรงไว้ซึ่งโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ (early childhood education in La-or-utis Demonstration School) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (Suan Dusit Rajabhat University) การพัฒนาระบบ (System development) ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Assurance System) มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood standards) ตัวบ่งชี้ (Indicator) คุณภาพ (Quality) คุณภาพการศึกษา (Education Quality)

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการแนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
3. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นการวิจัยและพัฒนาที่ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ที่ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) เกี่ยวกับหลักการแนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศระดับปฐมวัย ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

2. การสอบถามด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกระบวนการและวิธีการ และความคิดเห็นต่อมาตรฐานการศึกษา/ตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษา/ตัวบ่งชี้ ตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศที่เป็นลักษณะเฉพาะ

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group)เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศระดับปฐมวัย นโยบายและแนวทางการประกันคุณภาพระบบ กลไก การดำเนินงาน การประเมินผล และการนำผลการประเมินไปใช้ แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต รูปแบบและระบบการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้เฉพาะสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านนักเรียน

4. การวิพากษ์ระบบเป็นการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ในการประเมินความเหมาะสมของแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่าง

1. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 4 คน ได้แก่ 1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2. คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 3. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ 4.รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ หัวหน้า 3 คน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพ หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม ผู้ปกครองจำนวน 9 คนจากระดับสายชั้นอนุบาล 1 – อนุบาล 3 ระดับสายชั้นละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 16 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง โดยจะต้องกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และมีกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยตามพัฒนาการของเด็กตั้งแต่ 0-5 ขวบแต่ละช่วงในการพัฒนาให้ความรู้กับเด็กในด้านต่างๆ ควรมีการ

กำหนดพัฒนาการเด็กโดยรวมแล้วมองคุณภาพการเรียนการสอน สังเกตการพัฒนาในการเลื่อนระดับ โดยพิจารณาว่ามาตรฐานอยู่ระดับใดในการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นครูปทุมวัย โรงเรียนสาธิตละอออุทิศได้มาจำนวน 70 คน

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นครูหัวหน้าสายชั้น ระดับอนุบาล 1 - อนุบาล 3 ระดับสายชั้นละ 3 คนรวมเป็น 9 คน

4. การนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างเป็นคณะครูที่โรงเรียนสาธิตอนุบาลจันทระเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทระเกษม จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ได้รับคืนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 20 ฉบับ

5. การวิพากษ์ระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คนและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง หลักเกณฑ์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ มีคุณสมบัติ ดังนี้

5.1 สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารจัดการหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินระบบ มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

5.2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และมีบทบาทต่อการบริหารสถานศึกษา

5.3 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในสายการสอนเป็นวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพสถานศึกษาเป็นผู้ประเมินสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การดำเนินงาน พร้อมทั้งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้านการประกันคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยเตรียมไว้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถามให้ครอบคลุมถึงประเด็นในการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็น โดยใช้แนวคำถามที่ครอบคลุมผู้ให้ข้อมูลหลักในฐานะอธิการบดี คณบดีคณะครุศาสตร์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายประกันคุณภาพ หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม และผู้ปกครองนักเรียน โดยเลือกประเด็นคำถามที่เห็นว่าเหมาะสมในการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนระดับการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นแนะนำตัวเอง และกล่าวโดยย่อถึงเรื่องที่กำลังศึกษาเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทราบแนวทางรวมถึงประเด็นการสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีการพูดคุย โดยไม่เรียงคำถามและบางครั้งสอดแทรกเรื่องต่างๆ ไป เพื่อให้

การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างราบรื่นในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยมีการจดบันทึกเพื่อสรุปประเด็นต่างๆ ด้วย

3. การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจำนวน 70 ฉบับ ได้รับคืนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 70 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการศึกษา

1. ด้านหลักการ แนวคิด การประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยจากการวิจัยพบว่าการประกันคุณภาพต้องเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กในเชิงบูรณาการ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยคำนึงถึงการให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเตรียมความพร้อม และต้องมีความเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน สถานการณ์ในขณะนั้น รวมทั้งการประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะโดดเด่นของโรงเรียนที่แตกต่างจากที่อื่นด้วย จากการจัดกิจกรรมบริหารจัดการในด้านต่างๆ ของโรงเรียน สาธิตละอออุทิศ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้ การวางแผนและการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนจัดทำวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจของโรงเรียน จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ของโรงเรียน จัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน จัดทำแผนปรับปรุง/พัฒนาโรงเรียน/แผนยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ทบทวนแผนฯ สร้างความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความรู้/ทักษะ/เจตคติของบุคลากร จัดเอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมส่งเสริมการประกันคุณภาพ กำหนดนโยบาย/โครงสร้าง/ปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล ทบทวนแผนการปฏิบัติงาน สร้างความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความรู้/ทักษะ/เจตคติของบุคลากร การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน กำหนดแนวทางการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา สรุปและรายงานผลความก้าวหน้าประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั่วกัน การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก มีการประสานงานกับองค์กรประเมินภายนอก เตรียมการด้านบุคลากร เตรียมการด้านเอกสาร ครูอาจารย์มีความเข้าใจมีความพร้อมรับการประเมิน

2. ด้านการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศระดับปฐมวัยดำเนินการ โดยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

จากสภาพจริง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศระดับปฐมวัยมีการดำเนินการที่แสดงออกถึงการประกันคุณภาพ เช่น มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ การจัดกิจกรรมที่สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ทั้งทางด้าน การเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงความกตัญญู กิจกรรมทางศาสนา หรือการบูรณาการ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกับการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การจัดอาหารและระบบโภชนาการที่เหมาะสมแก่ วัยเด็กแต่ละช่วงชั้น มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี การจัดการเรียนการสอนโดยการเผยแพร่ภาพสด ผ่านระบบ Suan Dusit Internet Broadcasting (SDIB) เพื่อผู้ปกครองและสังคมสามารถเห็นกิจกรรมของบุคลากรและของโรงเรียนได้ การจัดสภาพการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเหมาะสม การดำเนินงานของบุคลากรทุกระดับ มุ่งเน้นไปที่คุณภาพของนักเรียน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ การใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยยึดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม เคลื่อนไหว กลางแจ้ง สร้างสรรค์ เสรี เกมการศึกษา มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัด ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา ครอบคลุมกับความต้องการของเด็กและชุมชน มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้อย่างเป็นระบบและเป็นไปตามขั้นตอน โดยครูมีการจดบันทึกเพื่อประเมินการดำเนินงานของตนเอง มีการประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ร่วมกันในแต่ละระดับชั้น พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรม/โครงการให้ทันสมัยเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ทิศทางในอนาคตเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ประกอบด้วย การจัดวางระบบประกันคุณภาพโดยการนำวงจรคุณภาพของ Shewhart (1939) และ Deming (1986) ที่ประกอบด้วย 1. การวางแผน (Plan) 2. การปฏิบัติ (Do) 3. การประเมินงาน (Check) 4. การปรับปรุงงาน (Act) หรือ PDCA มาใช้ ผู้บริหารควรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการบริหารจัดการเป็นผู้นำทางวิชาการ อุทิศตนในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบสูง มีความเป็นประชาธิปไตย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดจากการบริหารงานเป็นที่พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้บริหารจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยจัดแบ่ง

เป็นสื่อประเภทของเล่น เกมการศึกษา และวัสดุสิ้นเปลือง ซึ่งครูสามารถเบิกใช้ได้ตามความต้องการ และเหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนและชุมชน จัดให้มีการบริหารงานวิชาการตามลำดับดังนี้ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ ผู้ประสานงานแต่ละระดับชั้น เพื่อพัฒนางานวิชาการและร่วมประเมินการจัดการเรียนการสอนของ ครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอย่าง สม่ำเสมอ การเรียนการสอนของโรงเรียนสามารถดำเนินการ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันภาษา ศิลปะและ วัฒนธรรม ศูนย์หนังสือ ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันอาหาร กลางวัน 1 และ 2 ศูนย์บริหารกายเพื่อสุขภาพ

ความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนสาธิตละอออุทิศระดับปฐมวัย ประกอบด้วย

1. ควรมีการจัดวางระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนที่มีความสอดคล้องกัน กับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยึดถือแนวทางตามมาตรฐานของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
  2. ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนมากขึ้น
  3. ครูจะต้องเข้าใจระบบการประกันคุณภาพของ โรงเรียนมีมนุษย์สัมพันธ์และมี สัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองของโรงเรียน
  4. ควรจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เกิดบรรยากาศที่น่าเรียน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อพัฒนาการเด็ก
  5. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถและทำงานฝีมือหรือกิจกรรมด้วยตนเอง
  6. ผู้บริหารต้องมีการเป็นผู้นำที่ดีโดยการเข้ามามีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนใน กิจกรรมต่างๆ และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
  7. ระบบประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ควรเป็นระบบที่เหมาะสม ตามสภาพความเป็นจริงคณะกรรมการ ในการประกันคุณภาพการศึกษาควรดำเนินงานอย่างเป็น ขั้นตอนโดยแบ่งการดำเนินการให้เป็นช่วงๆ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม
1. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพ
  2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ระบบประกันคุณภาพ ต้องเหมาะสมกับศักยภาพและสถานการณ์ในขณะนั้นของโรงเรียน และควรมีความแตกต่างที่มีลักษณะเฉพาะของโรงเรียน

4. ควรมีการกำหนดมาตรฐานพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงอายุ (0-5 ขวบ) และสังเกตพฤติกรรมเพื่อดูพัฒนาการของเด็ก

5. เตรียมความพร้อมบุคลากรในโรงเรียน และให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตามตัวชี้วัด

6. เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้มีกระบวนการคิด เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์

7. มีการเตรียมความพร้อมเด็ก ในเชิงบูรณาการ ด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา

8. ครุมีจิตสำนึก จรรยาบรรณในความเป็นครู

9. มีการวางแผนและการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ประกอบไปด้วย หลักการและแนวคิดของระบบ วัตถุประสงค์ของระบบ โครงสร้างการบริหารงาน ลักษณะสำคัญของระบบ กระบวนการของระบบ มาตรฐานและตัวชี้วัดซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานทั่วไป และมาตรฐานตามอัตลักษณ์ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศได้แก่ 1. มาตรฐานด้านโภชนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 7 ตัวชี้วัด 2. มาตรฐานด้านบริการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด 3. มาตรฐานด้านหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 17 ตัวชี้วัด และ 4. มาตรฐานด้านการเป็นต้นแบบอนุบาลแห่งแรก จำนวน 7 ตัวชี้วัด

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับปฐมวัยผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในการพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์มากที่สุด เด็กเล็กๆ จะเรียนรู้ทุกอย่างในวัยที่เขายังเล็กอยู่ แต่ถ้าหากเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ เมื่อพ้นวัยนี้ไปเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยความยากลำบากและในบางอย่างก็อาจจะไม่สามารถเรียนรู้ได้อีกเลยซึ่งสอดคล้อง

กับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (2549, หน้า 2) นอกจากนี้การศึกษาปฐมวัยซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดการนั้นมีทั้ง การบริหารกิจการ การบริหารบุคคล และการบริหารงบประมาณ รวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงเรียนให้ประสมประสานกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองและชุมชน การจัดการด้านหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียน โครงสร้างการศึกษาของโรงเรียนต้อง สะท้อนให้เห็นปรัชญาการศึกษาที่ชัดเจน สัมพันธ์กับเป้าหมายการศึกษาชาติ ที่เน้นการส่งเสริม พัฒนาการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนในระบบรวมถึงการพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองดี และมี คุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับเยาวชน เฉลิมพระเกียรติ และคณะ (2550, หน้า 229) และสอดคล้องกับรุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 96) ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือ 1. นักเรียนมีพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา 2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อม กิจกรรมการประกันคุณภาพที่สำคัญประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพโดยมีมาตรฐานการประเมิน 4 กลุ่มคือ 1. มาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้เรียน 2. มาตรฐานที่เกี่ยวกับครู 3. มาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้บริหาร และ 4. มาตรฐานอื่นๆ ตาม สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

ในสภาพปัจจุบันของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มีการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ปลอดภัยเหมาะสม การดำเนินงานของบุคลากรทุกระดับมุ่งเน้น ไปที่ คุณภาพของนักเรียน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสม มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยยึดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม เคลื่อนไหว กลางแจ้ง สร้างสรรค์ เสรี เกมการศึกษา มีการจัดทำและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษา ครอบคลุมกับความต้องการของเด็กและชุมชนซึ่งสอดคล้องกับศิโรจน์ ผลพันธิน (2550, หน้า 11) ได้ กล่าวถึงกิจกรรมของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศมีการจัดหน่วยการเรียนรู้/กิจกรรมที่ส่งเสริมระเบียบ วินัยและค่านิยมที่ดีงาม เช่น หน่วยโรงเรียนของเรา นักเรียนจะได้เรียนรู้และร่วมมือปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ครูจะ สอดแทรกการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้กับเด็กด้วย ได้แก่ การปฏิบัติตนต่อเพื่อน การปฏิบัติตนต่อ ผู้ใหญ่ มารยาทในการรับประทานอาหาร นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมี ความรัก ความผูกพันและความภูมิใจในโรงเรียนรวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีความรักและภูมิใจ ในขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และความเป็นไทยและการนำระบบประกันคุณภาพภายในไป ใช้ช่วยให้การปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เซมเพรีโว (Semprevivo, 1976, p. 1) ที่กล่าว

ว่าระบบเป็นกลุ่มองค์ประกอบของหน่วยย่อยตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม การสัมพันธ์กันจะมีผลกระทบซึ่งกันและกัน เกิดการร่วมกันทำหน้าที่ เพื่อให้ภารกิจของระบบบรรลุวัตถุประสงค์ระบบ ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ สำหรับแนวทางแก้ไขในระบบกลไกหรือบุคคลนั้น

3. ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำหรับสถานศึกษาในระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

ในกระบวนการดำเนินการตามระบบ รวมทั้ง มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดใหม่ๆ ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ บุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน ในการประเมินระดับช่วงชั้น ทำให้ผลการประเมินในประเด็นนี้มีความเป็นปัจจุบันในระดับมาก การทำงานเป็นทีมของคณะผู้ประเมิน มีผลการดำเนินการในระดับมากทุกประเด็น เนื่องจากการดำเนินการของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศมีการปฏิบัติงานเป็นปกติ ในกระบวนการปฏิบัติงานมีการมอบหมายหน้าที่ชัดเจน รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม มีความต่อเนื่องของระบบให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามแบบ Plan Do Check Act อยู่ในระดับมาก มีความชัดเจนของระบบ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการประกันคุณภาพของระบบ มีแนวทางการประเมินคุณภาพทั้งการประเมินผลป้อนจายนำเข้า (Input) ประเมินกระบวนการใช้ระบบ (Process) การประเมินผลผลิตของระบบ (Output) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูเดอร์เบคและคณะ (Schoderbek and others, 1990, p. 22) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบ ที่สำคัญประกอบด้วย 1. ป้อนจายนำเข้า (Input) 2. กระบวนการ (Process) 3. ผลผลิต (Output) 4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) 5. สภาพแวดล้อม (Environment)

จากการวิจัยระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศนั้นได้พบว่าเป็นระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีการสร้างระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างระบบตัวชี้วัดผลการดำเนินการเพื่อการตรวจสอบและประเมินผล เป็นระบบประกันคุณภาพภายในที่ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ซึ่งสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้กับสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิต
ละอออุทิศ

1.2 จัดอบรมบุคลากรเพื่อทำความเข้าใจระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
สาธิตละอออุทิศ

1.3 จัดอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

1.4 แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

1.5 เตรียมรับการประเมินภายนอก

2. การนำ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์คุณภาพ มาใช้ในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ

2.1 จัดอบรมบุคลากรเพื่อทำความเข้าใจ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์คุณภาพ

2.2 ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับปฐมวัยตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และ
เกณฑ์คุณภาพที่พัฒนาขึ้นเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก

2.3 ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ในประเด็น การนำผลการประเมินมาพัฒนา ควร
ให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยการสร้างแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสู่การมีคุณภาพต่อไป

2.4 สร้างเกณฑ์การประเมินที่เป็นทิศทางเดียวกัน มีการเผยแพร่ให้บุคลากรทุกคนเข้าใจ
และสามารถเก็บเอกสารได้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด

2.5 แบ่งความรับผิดชอบในแต่ละมาตรฐาน โดยการกระจายงานให้ทำงานกันเป็นทีม

ข้อเสนอแนะในการทบทวนครั้งต่อไป

เนื่องจากการพัฒนาค่านิยม และเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัด มีได้อยู่ในกรอบการศึกษารั้งนี้
ในการทบทวนครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ค้นพบจาก
การศึกษารั้งนี้ เพื่อจะได้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตละอออุทิศไป
ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคณะครูและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับ
การประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
มีการปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งและมีผลงานสนับสนุนค่อนข้างมาก ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับ
การประกันคุณภาพ

2. ควรศึกษาผลของการประกันคุณภาพภายใน ที่มีต่อคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึง
ประสงค์ ในการสำเร็จการศึกษา

3. ควรมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่เหมาะสมกับวัยในแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปพัฒนาให้ตรงกับ
สภาพความเป็นจริง เรื่องความแตกต่างของอายุในการสร้างองค์ความรู้

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). **ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2549) **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ (เอกสารเผยแพร่).
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพทุกคนทำได้ไม่ยาก**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ. (2550). **รายงานประเมินคุณภาพการศึกษาปี 2550**. (เอกสารอัดสำเนา)
- วิชาการ. กรม.(2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545** กรุงเทพฯ: อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).
- เยาวพา เดชะคุปต์ และคณะ. (2550). **การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิริโรจน์ ผลพันธิน. (2550). **กว่าจะมาเป็นโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ**. วารสารสวนดุสิต, 4 (14), หน้า 4.
- Deming, W.E. (1986). **Out of the crisis**. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Semprevivo, P. C. (1976). **System analysis: Definition, process, and design**. New York: Science Research Associates.
- Schoderbek, Peter P. & Schoderbek, Charles G. & Kefalas, Asterios G. (1990). **Management systems** Conceptual Considerations. Boston, UA: Richard D Irwin, Lnc.
- Shewhart, Walter Andrew. (1939). **Statistical method from the viewpoint of quality control**. (W. Edwards Deming). Washington: The Graduate School, the Department of Agriculture.
- Murgatroyd, S., and Morgan, C. (1994). **Totle quality management and the school**. Buckingham: The Open University Press.